

SVYTURIYS

LEIDZIA ARGENTINOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

REDACCION y
ADMINISTRACION
c. Olavaria 882
Buenos Aires
Abierta de 8 a 12
y de 18 a 20 horas

SEMANARIO LITUANO "E L F A R O"
Fundado el 2 de Agosto de 1930.
EDITA CONF. CATOLICA LITUANA

LIETUVIŠKOS MINTIES SAVAITRAŠTIS
Isteigtas 1930 met. rugpjūčio 2 d.
REDAGUOJA REDAKCINE KOMISIJA

Concesión 1075
FRANQUEO PAGADO
TARIFA REDUCIDA
Kaina metams: \$ 4.00. Pusmetiui: \$ 2.00
Trims mėn. \$ 1.—; — Ats. Nr. 10 c.

METAI IX BUENOS AIRES Ketvirtadienis, Sausio — Enero 12 d., 1939 Nr. 402

NAUJAS KLAIPĖDOS KRAŠTO GUBERNATORIUS

Klaipėdos krašto gubernatoriaus Kubilius atsistatydino — jo atsistatydinimas priimtas. Naujo gubernatoriaus paskirtas klaipėdiškis Viktoras Gailius.

Vikt. Gailius gimęs 1893 metais rugpjūčio mėn. 27 dieną Barškininkuose, Pagėgių apskrityje, Klaipėdos krašte, senoje lietuvių ūkininkų šeimoje. Viktoro Gailiaus tėvai buvo susipratę lietuviai, jie tris savo sūnus stengėsi leisti į mokslus. Vienas Gailiaus brolis dabar yra evangelikų kunigas, antras brolis Albinas, Lietuvos kariuomenės atsargos karininkas, tarnavęs karininku ir vokiečių kariuomenėje, dabar yra Klaipėdos gubernatūros referentas.

Viktoras Gailius 1914 metais

baigė Rūzeje gimnaziją, paskui fakultetą baigė Berlyne 1918 metais. Didžiojo karo metu tarnavo vokiečių kariuomenėje: 1915 metais buvo sunkiai sužeistas ir todėl iš kariuomenės atleistas.

Dar būdamas gimnazijoje, Vikt. Gailius dalyvavo rašytojo Vydo Giedotojų draugijos chore atostogų metu važinėjo po Klaipėdos kraštą su lietuviškomis paskaitomis ir organizavo lietuvių jaunimo draugijas. Ir vėliau rūpinosi gimtojo krašto lietuvių ir kitais visuomeniniais reikalais.

Pradėjęs kurtis nepriklausomai Lietuvai, Viktoras Gailius visas savo jėgas pašventė Lietu-

vos valstybės kuriamajam darbui. Nuo 1918 metų gruodžio 8 d. Lietuvos pasiuntinybėje Berlyne vedė spaudos skyrių, 1920 — 1922 metais buvo Lietuvos atstovu Vokietijai. Paskui trumpą laiką buvo Lietuvos atstovu Estijai. Atvadavus Klaipėdos kraštą, Viktoras Gailius pasitraukė iš diplomatinės tarnybos, norėdamas toliau dirbti savo gimtinėje. Jau 1923 metų vasario 6 d. Viktoras Gailius sudarė antrąją Klaipėdos krašto direktorią, kuriai pirminkavo iki 1925 metų rugpjūčio 7 dienos. Paskui kurį laiką buvo "Klaipėdos žinių" ir "Memal-zeitung" vyriausiu redaktorių juriskonsultu. 1927 — 1930 metais V. Gailius buvo Klaipėdos uosto direkcijos reikalų vedėjas. Po to iki 1934 metų buvo guber-

natūros patarėjas. Pasitraukus iš gubernatūros, Vikt. Gailių direktorią paskyrė Klaipėdos krašto atstovu į uosto direkciją; tose pareigose jis buvo statute numatyta laiką — trejus metus.

Pernai spalio mėn. Viktoras Gailius pakviestas „Ryto“ bendrovės vyriausiu direktorium: tose pareigose jis buvo iki šiol.

Viktoras Gailius plačiai dalyvauja visuomeniniam darbe bei organizacijose; jis turi didelį visų gyventojų pasitikėjimą. Jį gerbia ne tik Klaipėdos krašto lietuviai, bet ir vokiečiai. Tągi dabartinėmis aplinkybėmis sunku būtų rasti tinkamesnį kandidatą Klaipėdos krašto gubernatoriaus sunkioms pareigoms, kaip Viktoras Gailius.

IŠ VISUR

— Sekmadienį, Rio de Janairo, centre, susidūre tramvijus su sunkvežimiu. Užmuštas vienas asmuo ir trylikla sužeisti, iš kurių keli sunkiai.

— Sekmadienį, Londone, Derbyshire vietovėje, dideli plotai, apsemti vandens.

— Šeštadienį, Londone pasimirė kunigas A. Moore, vienas iš labiausiai pažįstamų, Londone, sulaukęs 66 metus amžiaus.

— Šeštadienį, Š. Amerikoje, Mami, atidengta buta žuvusios aviatorės Amelijos Earhart atminčiai. Šiame akte dalyvavo per penkiolika tūkstančių žmonių.

— Šeštadienį, Rigoje pasimirė buvęs Latvijos prezidentas Gustavas, Zemgals, kuris stovėjo tautos priešakyje nuo 1927 iki 1930 metų.

— Šeštadienį, Ryzijoje, sunkiai nukentėjo keleivinis aeroplanas kuris buvo priverstas nusileisti. Mirė du keleiviai ir dešimtis sužeisti. Vaziavo 17 žmonių.

— Šeštadienį, Vokietijoje, Steffin mieste, specialus tribunolas nuteisė mirties bausme VV. Gehrken, 18 metų amžiaus, už šoferio apiplėšimą ir taksimetro pavogimą.

— Penktadienį, Indijoje, Lahore mieste buvo jaučiamas stiprus žemės drebėjimas, kuris sukėlė didelį nerimą gyventojų tarpe.

— Penktadienį, atplaukė Buenos Airesna prancūzų jūros mokymlo laivas, „Jeanne D'Arc“, kurio sutikti buvo susirinkusi didelė žmonių minia.

NUKENTĖJUSIŲ PER ARABŲ SUKILIMĄ SKAIČIUS

Jeruzalėje įšeinantis laikraštis „Palestine Post“ paduoda nukentėjusių per arabų sukilimą 1938 metais sarašą, kuris seka:		
	Užmušti	Sužeisti
Arabai sukilėliai	486	636
Arabai banditai	1.138	196
Yzdai	292	649
Anglai	59	233
Įvairūs	12	6
Viso	1.987	1.720

Laikraštis pažymi, kad 1937 metais užmuštųjų skaičius siekė 97 asmenis ir sužeistųjų 149.

Uždaryta Vilniaus Vadavimo Sąjunga

Vidaus Reikalų Ministerio nutarimu uždaryta Vilniaus Vadavimo Sąjunga. Ji išbraukta iš Draugijų Registro. Vilniaus Vadavimo Sąjunga Laisvojojo Lietuvos turėjo per 600 skyrių ir apie 25.000 narių. Jungt. Amerikos Valstybių, Anglijos, Argentinos, Mandžukio ir kitų valstybių Lie-

damas, savo žygį pagrindė tuo, kad sutvarkius diplomatinis santykius su Lenkija visi Lenkiją ir Lietuvą liečią reikalai tvarkomi tarp tų valstybių diplomatinė būdu. Naujai padėčiai susidarius, Vilniaus Vadavimo Sąjungos tolimesnis veikimas gali sudaryti nesklaidumų abiejų valstybių ge-

tuvos šeimai yra įsteigę per 60 skyrių. Žinoma, šis nutarimas teliečia tik Laisvosios Lietuvos skyrius, o užsieniniai, kaip manoma, greičiausiai veiks, kaip ir ligi šiol.

Taip pat, numatoma, bus sustabdytas jos leidžiamas organas, „Mūsų Vilnius“.

Vidaus reikalų ministras Vilniaus Vadavimo Sąjungą uždary-

ty santyky plėtimosi raidoje. Todėl, vadovaudamasis valstybės ir tautos reikalų sumetimais, nutarė Vilniaus Vadavimo Sąjungą su visais padaliniais uždaryti. Nutarimas vykdyti pavesta apskričių viršininkams.

Turime žinių, kad V.V.S vadovybė kreipėsi į užsienyje veikiančius skyrius prašydami testų Vilniaus vadavimo darbą.

„Varpo“ Choristai Negali Išvažiuoti

Jau keletą kartų buvo rašyta, kad Vilniaus „Varpo“ choras negali važiuoti Kaunan. Tam reikalui yra jau gautas bendras ministerijos leidimas, bet paskiriems choristams leidimų dar negauta. Pavyzdžiui, šio mėn. 14 dieną, pakartotinai choro vado-

vybei besikreipiant neduota leidi mo šiems choristams: VI. Jurke vičiui, Br. Miškinui, L. Cincikui, El. Astikaitei, Gr. Labagaitei, K. Linkaitei, Br. Sulgaitei, VI. Markievičiutei, G. Zaboilevičiutei, Br. Uzielai ir G. Kisielytei.

Didelė Traukinio Katastrofa

Kordoboje, šį pirmadienį, įvyko traukinio katastrofa, nukritus nuo bėgių garvežiui ir pir miesiems vagonams.

Katastrofoje žuvo mašinistas ir jo padėjėjas ir 15 keleivių sužeisti kurių vienas pavojingai.

Taip pat važiuojo minetu traukiniu skautai, kurių nei vienas

nenukentėjo. Praėjus išgaščio momentui, visi skautai paliko savo vagoną, suteikdami sužeistiesiems pirmąją pagalbą. Po valandos laiko, katastrofos vietoje pri buvo gydytojų personalas, kuris rado skautus atsidavusius sužeistųjų tvardymui.

POŽEMINIS GAISRAS

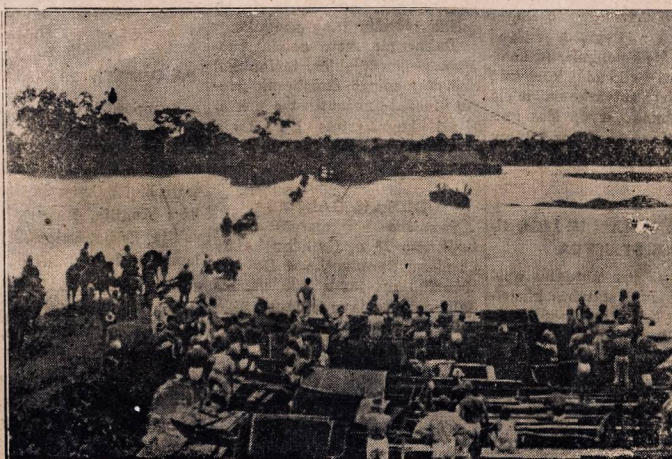
Kordoboje, požeminiuose sandėliuose kur yra sukrauti garvežiamas angliai, pereitą šestadienį kilo gaisras, apimdamas kart didesnius plotus. Viena metytė, gana didelė atstumo nuo gaisro pajuto kad po jos kjojomis smėnga žemė. Besmegdama smarkiai apdegė koias. Daug šu nu yra žuvę tokiu būdu ir bijoma, kad gyvuliai nesusilaikytų tokio paties likimo.

Bandoma gaisras sulaikyti, ta-

čiau visos pastangos eina veltui. Apskaičiuojama, kad gesinimui reikia 10.000.000 litrų vandens, kaip tuo tarpu apilinkėje yra tik 10.000 litrų vandens atsarga.

SUSISIEKIMO NELAIMESE NUKENTĖJUSIŲ SKAIČIUS

Sulig statistika, per pareitus metus susisiekimio nelaimėse žuvo 204 asmenys ir sužeistųjų skaičius siekia 5.091 asmenį.

Iš Japonų karo. Čia matome Geltonąją upę prie kurios eina smarkūs mūšiai.

I SKAITYTOJAS

Su šiuo numeriu pradėdame naujų metų vagos darbą. Šis SVYTURIO numeris išeina kitoje spaustuvėje, ir stengsis normaliai lankyti savo skaitytojus Tačiau visų skaitytojų prašome atsilyginti ilgai nedelsiant už prenumeratą ir kas iš gali auka paremti. Spaudos darbas yra nedėkingas, jis jį dirbantiems pelno neduoda. Vien nuostolius. Tad prašome mūsų skaitytojų kad paremtų katalikiškai — tautišką spaudą, jos užlaikymui. Paauguodamas viena kitą peza. Atskiram asmeniui tas yra nesunku, o laikraščiu susidaro didelė parama. Ir tos paramos mes laukiame iš Jūs, mieli skaitytojai, ir tikimės kad neapsivilsim.

ATVYKSTA KUNIGAI

Šiame numeryje talpiname žinią kad vasario 11 dieną išplauks iš New Yorko čion vykstą trys Marijonai kunigai. Tad Argentiną jie pasieks vasario pabaigoje.

Nors Lietuvos Nepriklausomybės iškilmes dar apvaikšiosim be dvasios vadų, tačiau kovo 4 dieną, tai yra Lietuvos Užtarėjo šv. Kazimiero šventėje, galėsime išgirsti Dievo namuose pamokinantį žodį sava, prigimta kalba. Tą pačią dieną tikimasi sušaukti didelį katalikų susirinkimą.

Dieną, kada gerbiamieji kunigai atvažiuos, stengsimės kuo veikliausiai per SVYTURĮ paskelbti, kad galintieji nuvykti noston tai padaryti.

Stenkimės skaitlingai sutikti Tėvus Marijonus, kurie atvyksta šventai pasiręžę skleisti Kristaus mokslą visoje šviesoje.

KLAIPEDA PAVOJUI

Laikraščiai rašo, kad seimelio rinkimai įvykė pereinamo mėnesio 11 dieną. Klaipėdoje, buvo pirmas žingsnis prie „anšluso“. Kaip žinome, iš 29 atstovų net 25 tapo vokiečių praversti. Nacių vadas Neumanas tada pareiškė, kad seimelis susirinkęs sausio mėnesyje tikriausiai reikalaus prisijungimo prie Vokietijos.

Pažymima, kad Hitleris jau iš anksto buvo nustatęs planą, kad susitvarkys su Klaipėda, laisvu Dancigu ir lenkų koridoriumi per tris mėnesius. Ir pažymi, kad diktatorių jau eina prie savo tikslo.

Nepasotinamas vokiečiai kaip galėdamas grobia svetimą žemės išskėstomis rankomis. Tačiau prieš laikas, kada Visagalis nubaus grubuoniškas tautas už jų žiaurumą ir puolimą.

GRĮZO LIETUVIS KUNIGAS IŠ TOKIO

Iš Tokio per Sovietų Rusiją grįžo Tolimuosiuose Rytuose ilgą laiką gyvenęs misionierius marijonas tėvas Mažonas.

MIRE KUN. J. LELEŠIUS

Mirolave staiga mirė kun. Juozas Lelešius, ilgametis Mirolavo klebonas. Kun. J. Lelešius yra naujosios Mirolavo bažnyčios statytojas ir Visuomenės Seserų vienuolyno įsteigėjas.

BAIGIAMOS TVARKYTI KELIOS GATVĖS

Jau galutinai baigiamos tvarkyti Perkūno alėjos ir kitos, einančios į Vytauto parką (prie neolithuanų rūmų) gatvės. Dabar tos gatvės yra išlygintos ir išgrįstos tašytais akmenimis. Jų kampe susidaro aikštelė, kuri taip pat gražiai sutvarkoma, ir čia bus užsėjama ir už šios gatvės, prie Kūno Kultūros Rūmų visos kvartalas atrodys gražiai ir jaukiai.

JAU ROPINAMASI IR LIGONINĖS STATYBA

Kretingoje yra aktualus apskritys ligoninės statybos klausimas. Dabartinės ligoninės patalpos daugelio priežasčių savo paskirčiai mažai jau betinka. Todėl atsirado būtinas reikalas statyti apskritys ligoninei naują trobesį. Apskritys taryba ligoninės statymo parengiamiesiems darbams atlikti išrinko komisiją, į kurią įeina: Kretingos miesto burmistras T. Dambrauskas, Palangos miesto burmistras dr. J. Šliūpas ir mokykl. vedėjas St. Juodikis. Naujojo miesto dalyje (prie naujosios turgavietės) anksčiau skirtas ligoninės statybai sklypas, komisijos nuomone nėra visai tinkamas ir yra per mažas. Todėl komisija miesto pakraščiuose apžiūrėjo dar keletą sklypų, iš kurių manoma vieną pasirinkti ligoninės statybai.

DAZNOS MEDŽIOKLĖS

Seinų apskr. visa pademarinėja tėsiasi nemažai miškai, kurie jungiasi su Okupuotos Lietuvos miškais, todėl čia ir įvairių miško žvėrelių daug užsilaiko. Dabartiniu metu dažnai ruošiamos medžioklės, tačiau kol dar nėra sniego, stambesnių žvėrių mažai nušauti tenka. Kai kma kartais k liūva ir laputė ar ožys.

DIDELIS GAISRAS

Panaiskas, Ukmergės apskr. Lapkričio 26 d. Gailiūnų kaime ūkininkų Baranausko ir Davulio ūkams gaisras. Dabartinis ūkis nekultū jāvų ir daug ūkio padarų sudegė. Gaisro priežastis, gal būt iš pypkės.

TRAUKINYS PARVAZIAVO ZMOGŲ

Siaurojo gelž. Jonavos — Ukmergės ruožė, XI. 21, ant Luokės kalno traukinėlis per pusę per-

LIETUVOJE

skrodė Baltramajškių km. gyvenimą VI. Deviatnikovą. Liko našlaičiais trys vaikai ir žmona. Jis buvęs ant bėgių atsigulęs neblivus.

PABRANGO KARVĖS

Šį rudenį pas Vilkaviškio apskr. gyventojus esant nemažai įvairių pašarų, o be to, ir šiek tiek pakilus pieno produktų kainoms, — žymiai pabrango pieninės karvės. Pereinamųjų metų rudenį už vidutinę pieninę karvę buvo mokama nuo 200 iki 300 litų — šį rudenį už tokią pat karvę mokama 50% brangiau. Visos pieninės gesnės karvės, ar tai į turgavietę atvestos arba tiesiog iš namų tuojau išperkamos.

ZIEMKENČIAI GERAI ĮŽĖLĖ

Pereinamųjų metų rudenį daugelyje Vilkaviškio apskritys vietų žiemkenčiai likosi visai nesudaryti. — šį rudenį, esant ganėtinai šiltam ir drėgnam orui, jie yra jau gana gerai įžėlę. Jeigu juos taip ir be sniego užšaltų, ūkininkai ant jų turėtų ir gražios gamyklos.

PRADEDA SPROGTI ALYVOS

Šiemet dar iki gruodžio mėn. 1 d. kaikurie medžiai, ypač žieminių obelių, išlaikė nemažai žalių lapų. O alypos, anksčiau lapus numetusios, dabar pradeda sprogti iš naujo.

Šiais reikšimais remdamiesi seni žmonės sako, kad būsimi vėlyva ir nešalta žiema.

PRADEJO STATYTI SALĘ

Jau pradėta statyti salę, kurioje bus pranybės. Salė statoma valstybinio stadiono aikštyne. Salė bus pastatyta iki gegužės mėn. 15 d. Naujoji krepšinio salė bus pati didžiausia Pabaltijo valstybėse ir galės sutalpinti per 13.000 žiūrovų. Pastatymas kaštuos per 320.000 litų.

„Mindaugas“ 1938 XII 25 piknike už lietuvišką sportą laimėję davonas iš kairės: stud L. Ivaškevičius, A. Bražiūnaitė, A. Simonaitė, A. Griška, L. Ivaškevičiūtė, St. Mažeikis, J. Klimauskas, A. Siperka, ir dešinėje stovi d-jos pirm. M. Tamulienis įteikęs dovanas.

ITALŲ DOVANA VALSTYBĖS TEATRUI

Užsienių r-lų min. priėmė Italijos nepaprastą pasiuntinį ir įgaliotą ministrą baroną di Giurą, kuris pranešė, kad Italijos tautinės kultūros min. Alfieris, ryšius su neseniai įvykusiu Kaune Verdi sukaktuvių minėjimu padovanojo. V. teatrui italų kompozitoriaus Ponchiello ope-

keletas ministerių ir seimo narių. Iškilimėse taip pat dalyvavo J. E. vysk. Paltarokas, kuris savo žody nurodė, kad ir gyvenime reikia dviejų bėgių — krikščioniškos artimo meilės ir visuotinio teisingumo.

Tą pačią dieną buvo atidarytas Panevėžio Pumpėnų plantas, kurį pašventino taip pat prel. Gražys.

Du sargybas eina arabai prie Jordan upės, kur paskutiniu laiku įvyko smarkūs mūšiai su anglų kariuomene.

PAKVIESTA 19 VALSTYBIŲ

Europos krepšinio pirmenybėm ruošti komitetas dalyvauti trečiuose Europos krepšinio pirmenybėse Kaune pakvietė 18 valstybių. Pakviestos šios valstybės: Anglija, Belgija, Čekoslovakija, Estija, Egiptas, Graikija, Ispanija (vyriaus.), Italija, Jugoslavija, Latvija, Lenkija, Leksamburbas, Portugalija, Prancūzija, Šveicarija, Turkija, Vokietija ir Vengrija. Nepakviestos tik tos Europos valstybės, kurios nepriklauso tarptautinei krepšinio sąjungai ir žaisti negalėtų. Stipriausios komandos bus Lietuvos, Latvijos, Estijos, Lenkijos, Italijos ir Prancūzijos.

ATIDARYTAS NAUJAS PANEVĖŽIO — JONISKELIO GELEZINKELIS

Gruodžio 3 d. iš Panevėžio buvo paleistas pirmasis traukinys naujuoju geležinkeliu, nutiestu tarp Panevėžio ir Joniškėlio. Naujasis geležinkelis turi 35 su puse kilometro ir įsijungia į šiaulį Biržų siaurojo geležinkelio ruožą, o per Panevėžį, atlikus kaikiuriuos darbus šis ruožas susi-

DEL KORTŲ SEIMOJE ĮVYKO

BAISI NELAIME

Gruodžio 5 d. Panevėžy įvyko baisi Panevėžio apskr. agronomo K. Kubiliaus šeimos tragedija: agr. Kubilius pralošęs apie 22 tūkst. Lt. žemės ūkio rūmų pinigų išžudė savo šeimą ir pats nusižudė.

Penkerių metų amžiaus savo sūneliui Kubilius į koją įšvirkštęs kažkokių nuodų ir sūnus nuuodytas mirė. Po to pistoletu jis vietoje nušovė savo žmoną ir ant jos lavono pats nusišovė; Kubilius su žmona rasti jau negyvi, o apnuodytas sūnelis mirė vėliau. Agronomas Kubilius savo

UZ PRENUMERUOK LIETUVOJE GYVENANTIEMS ARTIMIEMS SVYTURĮ.

IŠ LIETUVOS

KUN. K. ČIBIRAS — JUBILIATAS

Plačiai žinomam Vilniaus lietuvių visuomenės veikėjui, visos eilės buvusių ir tebesamų lietuviškųjų pirmininkui ir darbuotojui, žyminiam lietuviškojo spausdintojo žodžio rėmėjui ir talkininkui kun. Kristapui Čibirui šio mėnesio 14 dieną suėjo lygiai 50 metų amžiaus.

Šia proga jubilatas susilaukė daugybės sveikinimų ir linkėjimų.

PAVELUOTI JUBILIEJINIAI LIETUVOS PASTO ŽENKLAI

Nepriklausomybės dvidešimtmėčiui paminėti Lietuvos paštas nusistatė išleisti jubiliejinius pašto ženklus. Pašto ženklų piešiniam pagaminti dar pernai gruodžio mėnesį buvo paskelbtas konkursas. Dailininkai patiekė konkursui 63 piešinius, tačiau komisija nė vieno nerado tinkamo. Paskui piešiniai buvo užsakyti šešiams dailininkams, kurių pateiktus piešinius teko pertaisi, ir tikrai lapkričio mėn. 30 dieną piešiniai buvo galutinai patvirtinti. Tokiu būdu jubiliejinį pašto ženklų spausdinimas pradėtas tikrai šių metų gruodžio mėnesį, jubiliejiniais metais besibaigiant, o jų platinimas bus pradėtas tikrai ateinančių metų vasario mėnesį.

Kas bebūtų kaltas dėl šių pašto ženklų suvėlinimo, bet pastui sunku pasiteisinti prieš visuomenę, kad jis per metus laiko nesugebėjo pagaminti jubiliejinio pašto ženklų.

„LIETUVOS MOKYKLA“ PITSBURGO UNIVERSITETUI

Skulptorius Petras Rimša, pažįstamas ir amerikiečiams lietuviams, vyksta į Italiją, kur numato atliedinti iš bronzos savo paskutiniuosius kūrinius, kuriuos parsižvežė iš Jungtinių Amerikos Valstybių. Skulptorius į Italiją veža si ir „Lietuvos mokykla“ originalą, kuris taip pat bus atliedintas iš bronzos 1939 metų pradžioje atliedinta „Lietuvos mokykla“ bus pervežta į Kanadą, o iš ten į Jungtines Amerikos Valstybes „Lietuvos mokykla“ yra nupirkę amerikiečiai lietuviai ir ją padovanoję Pittsburgo universiteto lietuvių kambariui.

LIETUVOS DROBES UŽSIENIAMS

Linai Lietuvos ūky seniau užėmė labai žymią vietą. Keleriais pokariniiais metais užsieniuose li nams, pakuloms ir šėmenims buvo aukštos kainos. Lietuva už savo eksportuojamus linus iš užsienių kasmet gaudavo po 70 - 80 milijonų litų. Paskui kainos labai krito, ūkininkai pradėjo mažinti linų pasėlių plotus, pajamos iš linų labai sumažėjo. Pastaraisiais metais linų ūkis vėl pradėjo atsigaunti. Užsieniuose li nams kainos šiek tiek pakilo. Ūkininkams jau apsimoka auginti linus, nors jie reikalauja labai daug darbo, kol paruošiami pardavimui.

Dabar Lietuvos sodžiuose jau mažai audžiama lininių audinių. Jau ir ūkininkai pradeda net bal tinams vartoti pirktinius audinius

Linų eksportas nėra labai pelninga užsienio prekybos sritis. Jau yra ištirta, kad būtų daug pelningiau į užsienius parduoti nei linus, bet lininius audinius ir verpalus. Tačiau iki šiol vie-

toje mažai buvo apdirbama linų. Iš eksportuojamų kasmet apie 18.000 tonų linų, vietoj apdirbama tikrai apie 3000 tonų. Taigi su sirūpinta plėsti linų apdirbimą, kad būtų galima daugiau eksportuoti ir užsienius drobių, o ne linų. Lietuviškiems drobinams audiniams esą nesunku rasti užsieniuose rinkų. Tokių gaminių Lietuvoje pirkti jau buvo pasiteiravimų iš Rumunijos, Vengrijos, Ispanijos, Pietų Amerikos ir kitų

kraštų. Plungės didelis audinių fabrikas (Kučinskio - Pabedinskio) dabar dar praplečiamas, įsigyjama naujų mašinų lininiams audiniams. Fabrikas platesniu mastu gamins lininius audinius ir juos eksportuos ir užsienius. Jeigu šitas užsimojimas duos gerų vaisių, tai bus stengiamasi kuo daugiausia linų perdirbti ir drobes ir verpalus ir juos eksportuoti. Toks linų perdirbimas padidintų Lietuvos eksporto sumas ir suteiktų naujo darbo darbininkams.

VILNIOJE

LIETUVIŠKOS SPAUDOS SAVAITĖ VILNIUJE

Vilniaus lietuvių spauda paskelbė lietuviškos spaudos platinimo savaitę nuo gruodžio mėn. 4 iki 11 dienos. Atsišaukime, kurį pasirašė visuomenės atstovai kun. K. Čibiras, V. Martinkėnas, S. Urbonavičius, A. Burokas ir V. Žilėnas, tarp kita ko sakoma:

„Mūsų kraštas ilgus amžius gyvenęs sunkiose sąlygose, nėra pakankamai apsišvietęs ir kaip reikiant laikraščio bei knygos pamėgęs. Čia dar daug yra žmonių nesuprantančių švietimo naudos, tad daug dar yra sunkaus darbo ir skurdo. Visa lietuvių švietimo, be pažiūrų skirtumo, kas metai per tam tikras savaites, skelbia visuotinę kovą mūsų krašto tamsybei. Skelbdami spaudos savaitę senojo Gedimino pilyje, vaizduojamės, lyg senovėje kurią šviesos laužą, kuri turi pranešti visam kraštui pasitelbtą kovą tamsybei. Visi, kas gyvas, kas turi jėgų, kas suprantą reikalą, tikimės eis į tą kovą, apsiginklavęs lietuviška spauda, ir padės nugalėti mūsų krašto tamsybes. Švies savo brolius lygiai visais lietuviškais laikraščiais be pažiūrų skirtumo ir neš į kaimą lietuvišką knygą“.

ATIDENGTA ITACUMBU KATASTROFOJE ŽUVUSIAMS PAMINKIAS

Pirmadienį atidengtas paminklas prieš metus laiko žuvusiems Itacumbu katastrofoje pagerbti.

Šiame akto dalyvavo Argentinos ir Urugvajaus delegacijos ir daug žymių asmenybių.

ATIDAROMA LIETUVIŲ MOKSLO DRAUGIJA VILNIUJE

Pastaraisiais metais, naikindami visus lietuvių viešuosius pastatus Vilniuje, lenkai buvo uždarę ir Lietuvių Mokslo Draugiją Vilniuje. Jos dideliame kny-

gynui, muziejui ir kitai brangiai mokslinei ir istorinei medžiagai laikinai prižiūrėti lenkų valdžia buvo paskyrusi katorius. Mokslo Draugijos valdybos nariai visą laiką įvairiose aukštesiose lenkų įstaigose rūpinosi draugijos atstatymo ir jos turto išlikalais.

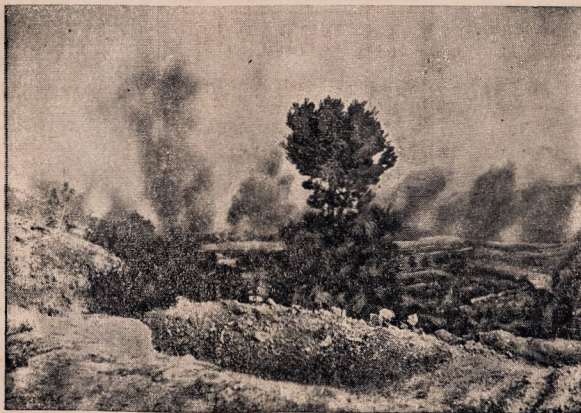
Dabar, kai jau yra kai kurių susitarimų dėl šalinimo kliūčių Lietuvos - Lenkijos santykiams, lenkai leidžia vėl veikti Lietuvių Mokslo Draugijai Vilniuje, tikrai Draugija turės pakeisti savo pavadinimą, naujai persitvarkyti. Tai naujai lietuvių mokslinei draugijai bus perduotas visas uždarytosios Lietuvių Mokslo Draugijos turas. Lietuvoje šitas lenkų valdžios žygis laikomas ženklu, kad lenkai eina prie savo politikos pakeitimo Vilnijos lietuvių visuomeninio bei tautinio veikimo atžvilgiu.

ISTEISINTA LIETUVIŲ LIAUDIES SVIETĖJA

Gruodžio 15 d. Vilniaus Apeliacijos Teisme buvo svarstoma buv. „Ryto“ mokytojos ir skaityklos vedėjos Bronės Švagždytės byla, kurioje Apygardos Teimas Lydoje ją buvo nuteisęs vieneriems metams ir šešioms mėnesiams kalėjimo. Nuteista buvo u. nelegalių lietuviškų knygų laikymą ir už ruošimąsi atplėsti Lenkijos valstybės dalį ir prijungti ją prie Lietuvos. Apeliacijos Teimas, šia byla išnagrinėjęs, Apygardos Teismo sprendimą panaikino ir Br. Švagždytę išteisino. Gynė adv. A. Juknevičius ir adv. Sukenickienė.

NAUJOS INTELIGENTINĖS JĖGOS

Lietuvis Juozas Markavičius, pabaigęs Vilniaus Universiteto medicinos fakultetą ir išlaikęs visus egzaminus, šiomis dienomis įsigijo gydytojo teises. Kitas lietuvis Vladas Blažys, išlaikęs universiteto medicinos kursą, gavo vadinamąją absolventūrą.

Vaizdas iš paskutiniųjų Ispanijos karo įvykių prie Katalonijos de Llana rajone, prie Andoros valstybės. Tolumoje matosi sprogimai artilerijos sviedinių.

ARTINANTIS SVARBIEMS ĮVYKIAMS

1938.12.15 d. „Drauge“ tilpo aprašymas apie T. T. Marijonų Įstaigų Rėmėjų seimą ir Tėvų Marijonų atvykimą, kurį žemiau talpiname:

T. T. Marijonų Įstaigų Rėmėjų seimas įvyks vasario 5 d., šv. Jurgio parapijoje, Bridgeporte, kur klebonauja Jo Malonybė pralotas M. L. Krušas. Seimas prasidės pamaldomis — suma 11 val ryto Po šv. Mišių bus pagaminti atstovams ir svečiams pietūs. Seimo posėdžiai prasidės 2 val. Referatus skaitys Jo Malonybė pralotas M. Krušas ir dr. A. Rakauskas.

Kaip jau nuo seniai žinoma, kad Tėvai Marijonai rengiasi vykti į Argentina, Pietų Ameriką, įsteigti savo misiją, galutinai dalykas išspręstas ir teko sužinoti iš Tėvų Marijonų Provincijolo, gerb. kun. J. Jakaičio, kad misijonieriai — kun. Antanas Andriūšis, kun. Kazimieras Vengras ir kartu gerb. kun. J. Jakaitis išplauks iš New Yorko vasario 11 d.

Todėl, seimo dienoje, toje pačioje šv. Jurgio parapijos salėje, vasario 5 d. yra ruošama Pietinės Amerikos misijonieriams atsisveikinimo bankietas.

Tėvų Marijonų misija į Argentina begalo daug rūpinosi Jo Malonybė pralotas Mykolas L. Krušas, Gerb. Pralotas ne vien kad rūpinosi tuo reikalu, bet ir finansiniai remia, kad tik tikslas būtų kuo gražiausiai atsiektas.

Tėvų Marijonų darbai — tai visuomenės darbai, jie dirba kiek jų jėgos neša, bet plačiosios Chicago visuomenė — lietuviai katalikai turėtų jų reikalus suprasti ir giliai įvertinti. Taigi, visi, brangieji, — biznierių, profesionalų, pavenių, draugijos, klubų ir organizacijos, suprasdami taip svarbų seimo reikalą, rengimės prie jo, ir sveiki, sulaukę, dalyvausime.

IVAIRENYBĖS

MEILĖS PRISIPAŽINIMAS PER 25.000 KILOMETRŲ

Užsienio spauda praneša šitokį įdomų arštų gyvenimo nuotykį. Žymiausia Australijos šokėja

Irina Baranova sėdėjo Melbourne didžiojo teatro savo namuose kambaryje. Teatro raštinėje staiga suskambėjo telefono skambutis. „Miss Baranova šaukia iš Londono“, pasakė telefonų centrinės telefonininkė. Teatro direktorius prieš šokėją nuolankiai nusilenkė, nes kalbėti su pasaulio didmiesčių antroje žemės rutulio pusėje jau yra nemaža garbė. Tai didesnis už 25.000 kilometrų nuotolis.

Nustebusi šokėja pakėlė telefoną ragelį. „Čia kalba Emanuelis Ronaldas“, šokėja išgirdo aiškų balsą, lyg jis ateitų iš gretimo kambario. „Aš jus myliu mis Baranova“, tęsė savo kalbą toliau. „Iš tikrųjų, bet taip keistu būdu. Ar jus mane iš viso pažistate?“

Toliau Emanuelis Ronaldas šokėjai paaiškino ją įsimylėjęs iš jos paskutiniosios filmos ir tos meilės įkvėptas parašęs jai laišką, kuris esąs labai gražus ir pagal jį šokėja turinti šokti.

Po to Baranova tikrai per telefoną išgirdo gražius valso garsus, kurie ėjo iš anojje žemės rutulio pusėje griežiamo smuiko. Ta nepaprasta muzika truko dešimtį minučių. Visą tai buvo skirta moteriai, kurią smuikininkas buvo matęs filmoje.

Ši mūsų laikų moderni pasaka moderniai ir pasibaigė. Šokėjai valsas taip labai patikęs, kad ji tuojau pat paprašiusi įjungti

užrašomąjį plokštelės aparatą. Minėtas kompozitorius iš Anglijos dar kartą pakartojo savo valsą. Per kitas 24 valandas valsas jau buvo užrašytas gaidose ir įvyko jo premjera, kuri buvo didžiausia Melbourne sensacija.

Šokėja pasiuntė telegramą savo garbintojui, kad ji džiaugtųsi galėdama jį pamatyti. Šio nepaprasto romano tęsinys įvyks Amerikos Jungtinėse Valstybėse. Šokėja Baranova mano padaryti didelę šokių kelionę po Amerikos Jungtines Valstybes. Čia atvykęs ir Emanuelis Ronaldas. Tai bus tikrai filmiškas susitikimas ir susipažinimas.

„IESKAU KAMBARIO KERTĖS...“

Maskvos laikraštyje „Večernaja Moskva“ smulkiųjų skelbimų skyriuje gali užtikti visą eilę panašaus turinio skelbimų:

„Medicinos gydytojas ieško išsinuomoti kambarį arba jo dalį“.

„Inžinierius ieško kambario kertės“.

„Šeima be vaikų nori išsinuomoti kambario dalį“.

„Policininkas nori gauti kertę pernaktoti“.

LAIDOTUVININKAI SU NUMIRELIU ĮGRUVO

Portugalijos sostinėje Lisabonoje buvo toks įvykis. Per laidotuvių iškilme, į kurią buvo susirinkę apie 50 žmonių kambaryje aplink pašarvotą numirėlį, kambario grindys įlūžo, ir visi iškilmes dalyviai kartu su numirėliu nukrito į žemutinį aukštą, kurių dviem gresia mirties pavojus.

ZYDI ROZĖS

Kadangi šiais metais ilgas ir šiltas ruduo, tai dauguma gėlių žydi jau antrą kartą. Panemunėje prie pašto darželyje puikiaušiai žydi rožės. Senesnieji pasakoją, kad jie nebeatsimenama tokio rudens, kad šiuo metu rožės būtų žydėjusios.

Didžiausias lietuvių viešbutis S. POVLONIO
Randasi Bdo de Irigoyen 1692. Švarios nakvynės. Skanūs valgiai.

IŠ LIETUVIŲ GYVENIMO

BUENOS AIRES LIETUVIAI

RUOŠIAMASI PRIE NEPRIKLAUSOMYBĖS MINĖJIMO

Kaip ir visuomet, taip ir šiemet ALKF-ja sparčiai ruošiasi prie iškilmingo Vasario 16 d. minėjimo.

Minėjimas įvyks vasario 12 dieną, 11 val. 45 min. bus lietuviams pamaldas Šv. Lucijos bažnyčioje.

3. v. p. p. pilietinis aktas buv. Liet. Namų salėje, Av. Montes de Oca 320.

Po idomos programos bus šokiai „Kanklių orkestrui griežiant ligi vėlaus vakaro.

ISEJO KARIUOMENĖN

Šio mėnesio 2 dieną, išėjo kariuomenėn SVYTURIO redakcijos komisijos narys ir gabus Šv. Cecilijos choro dainininkas p. Vytautas Padvalskis. Paskirtas Ciudadela mieste, prie sunkiosios artilerijos raitininkų.

Taip pat ton pačion vieton paskirtas pianistas p. Pranas Kravickas.

Abu jaunuoliai atliks karinę tarnybą kaip aspirantai.

Geros sekmės!

PADEKA

Šiuomi nuoširdžiai dėkoju visiems prieteliams ir geradariams kurie mane lankė sergant: ponams Deveikiams, p-lei Dičiutei, Padvalskiams, p. Z. Juknevičiui, panelėms T. Deveikytei, E. Sudnytei, U. ir M. Galgataviūtėms pp. Kaušlyai, K. Leleivai, K. Paukštei, A. Pačėšai ponams M. ir K. Baranauskams, pp. Žilinskiui, J. Sukravičiui, L. Pampuskai, ponams V. ir K. Žiuliams, p-lei A. Žiulytei, p. Šalčiūnui ir visiems mane pagūdusiems ligoninėje ir namuose besergant, nuoširdžiai dėkoju.

B. Juodis.

Visų Teismų Reikalus, kaip tai: Sužeidimus darbe, civilinius, kriminalinius ir komercinius dalykus pasekmingai atlieka

ESTUDIO JURIDICO

Dr. LUIS E. CORDEIRO

ir Dr. OSCAR A. GARZON

su lietuvių skryliaus prižiūrėtoju

F. DAMBRAVU.

Pagelbi Arg. pilietybės išgavime, daro ir išrūpina dokumentus ir

t. t.

Priima nuo 10 iki 12 val. ir nuo 16 iki 19 val.

TUCUMAN 1475 aukš. II. - B.

VISIEMS DAINININKAMS

Ryšium su Lietuvos Nepriklausomybės rengiamu minėjimu, Šv. Cecilijos choro dainininkams yra paskirtos atskirų balsų repetitijos, kurios eina šia tvarka: altų — antradienį; tenorų — trečiadienį; sopranų — ketvirtadienį ir basų penktadienį. Repetitijos prasideda 8 val. vakaro.

Gi sekmadieniais, 2 val. po pietų įvyksta bendras susidainavimas.

V. Rymavičius.

Šv. Cecilijos choro vedėjas.

ATSAKYSIU KIEKVIENAM

Senai kaip skaitau SVYTURĮ, todėl norėčiau arčiau susipažinti su jo bendradarbiais ir skaitytojais. Ypatingai norėčiau iš arčiau pažinti „Piktąją Dilgę“ nes manau kad tikrumoje „Piktoji Dilgė“ nėra jau taip pikta.

Norinčiuosius susirašinėti pra-

IŠ BERISSO

IŠ „MINDAUGO“ DR-JOS SUSIRINKIMO

Sausio 8 dieną įvyko „Mindaugo“ draugijos visuotinis susirinkimas, kuris praėjo labai gyvai. Svarbiausias dienotvarkės punktą buvo 1939 metams valdybos rinkimas. Susirinkime susidarė dvi nuomonės, viena kad valdybą tą pačią palikti ir kita kad

LIGONINĖS

Pereios savaitės antradienį buvo padaryta apendicito operacija SVYTURIO skaitytojui ir dėdėimėjai panelei Marijai Galgataviūtei.

Ligonė po operacijos jaučiasi gana gerai, Gul Rawson ligoninėje, penktam — pabellone, trečiame aukšte, 18 lova.

Plei Galgataviūtei linkime greitai laiku visiškai pasitaisyti.

Kor. B. J.

perrinkti. Senoji valdyba pareiškė atsistatydinimą. Naujoji valdyba pasiskirstė pareigomis sekant: p. K. Adamonis — pirmininku; p. J. Ražamskas — vice pirmininku; p. A. Tuskenis — sekretorium; p. B. Skaržauskas — kasininku; p. S. Kriščiūnas — protokolų sekretorius; p. J. Kulakauskas ir p. T. Slapšys — valdybos nariais. Revizijos komisijon pp. F. Strolia, A. Launikonis ir J. Aviltis; Ligonų Komisijon pp. J. Romanaukas, S. Glemža ir J. Jakubka. Turto globėjai palikti tie patys p. F. Griška ir J. Bačkis. Vasaros sezono pareigų komisijon išrinkti p. P. Strolia, p. J. Aviltis su ponia, p. S. Oksas su ponia, p. A. Launikonis su ponia, p. A. Vagulis su ponia, ir Z. Juška. Iš ratarimų pažymėtina kad nutarta jog pas kasininką nebūtų laikoma daugiau

kaip 200 pezai; vasario 5 d. surengti „Isla Paulina“ pikniką; Vasario 16 d. minėjimo proga surengti ekskursiją į Buenos Aires su Čiagių Meno Būrelio nariais; Nepriklausomybės šventę minėti vasario 18 d. Ukrainiečių salone, ir vasario 25 d. surengti lietuviams pamaldas, į kurias kviešti jei jau bus atvykę iš Š. Amerikos kunigus taip pat nutarta vasarą esant dideliems karščiams daryti susirinkimus šeštadienio vakare, o ne kaip sekmadieniais buvo daroma. Sekantį susirinkimą šaukti vasario 11 d. šeštadienį, 7 val. vakaro, raštines bute. Susirinkimas tęsėsi apie 4 valandas per kurias gyvai buvo aptarti draugijos reikalai.

Dalyvavęs.

SKAITYK
SVYTURĮ

Iš Luna Parke įvykusių dviratininkų lenktynių, skerdyklų karnetams.

šau rašyti šiuo adresu; K. Staknys Stakiai, Lietuonia.

P. I. BANKAS PER RADIO MITRE

Pereitą sekmadienį, neseniai iš Lietuvos atvykęs pianistas p. I. Bankas skambino garsųjų kompozitorių turinius per Radio Mitre.

Taip pat dalyvaus ateinančio sekmadienio programoj; per tą pačią stotį, antrą valandą po piet.

SVEIKINIMAS LIETUVIAMS

Sveikinu visas lietuves moteris Naujų Metų progą, linkėdama daug laimės. Mūs, moterų, rankose yra galimybė padaryti laiminę šeimos židinį nors ir neturtinčiausias jis būtų, jei tik to norime. Savo pasišventimu ir Dievo pagalba stenkimės šiais naujais metais padaryti dar laimingesnius mums brangius asmenis.

Akušerė Benė Bilek.

LIETUVOS PASIUNTINYBES IR KONSULARINIO SKYRIAUS

Priėmimo valandos: nuo 10 iki 12 ir nuo 14 iki 16 val. Šeštadieniais nuo 9 iki 12 val.

adresas:

CERRITO 1493
TELEFONAS 44 - 5243

Pasiuntinybė uždaryta Lietuvos įstatymu nustatytomis dienomis ir Argentinos respublikos svarbiomis šventėmis.

LIETUVOS KONSULATO MONTEVIDEO

adresas:

20 de Septiembre 1415

Telefonas 41 - 0350

IŠ BERISSO

FOTO
BERMAN
Nueva York y
Valparaiso,
Berisso, FCS.

Daro specialias fotografijas skerdyklų karnetas

AKUŠERĖ
A. BENĖS BILEK
Daug jau pasidarbavusi lietuvių Kolonijoje
c. LIMA 1217
U. T. 23 - B. O. - 3389
Priima kasdien nuo 9 val. iki 8 vakaro.

PIRMA LIETUVIŲ KLINIKA

APTARNAUJAMA GYDYTOJŲ SPECIALISTŲ

Venerinės ligos: Blenoragija ir jos komplikacijos, išsiplėtimai prostatitis, gydoma moksliniais elektrolizais, uertroskopija. Sifilis (606 - 914) impotencija. Gydoma pigiai. Oda: Ache egzema, ulceris. Kvėpavimas: Džiova, asma, kroniškas bronchitas. Širdies ligos. Viduriai, virškinimas: Gydomi profesoriaus Paul iš Vienos. Ginekologija: Neštumo diagnozas nuo pirmos savaitės, gimdymai, matriz. Hemoroides: Išgydoma be operacijos ir be palikimo darbo. Gerklių nosies ausys: Tonsilų polipų operavimas, etc. Laboratorija analizavimui kraujo, šlapimo, Supranta lietuviškai. X SPINDULIAI — ULTRAVIOLETAI — DIATERMIIJA INFRARAUDONI. PATARIMAI \$ 3.—
Priėmimas: nuo 10 - 12 ir 15 - 21. Šventėmis nuo 10 iki 12

ALMIRANTE BROWN 1015

GRAN INSTITUTO "RAMOS MEJIA"

VENEREAS

APTARNAUJAMAS GYDYTOJAI SPECIALISTAI

- 1) Moderniški Dispensarai Antiveneriškai — Blenoragija
- 2) Greitas ir visiškai išgydymas naujuoju būdu.
- 3) Kraujo analizai, lytinių ligų gydymas.
- 4) Odos ligos: Egzema, plėtimai, plaukai.
- 5) Hemoroides: Pašalinami be skausmo, be operacijon.
- 6) Impotencijos gydymas, skubus jėgų grįžimas.
- 7) Gerklių, nosies, ausys: Uždegimai, tonsilai.
- 8) Širdies plakimas. Elektrikas gydymas.
- 9) Plaučių ligos, kosulys. Diatermija.
- 10) Vidurių ligos, vėmimas, išvalymas.
- 11) Reumatizmas: Kaulų ligos, kataras.
- 12) Moterų ligos: (Atskirai). Mėnesinės.
- 13) Venerinių ligų skubus, beskausmis gydymas.

MŪSŲ ŽINOMOJI KLINIKA, GYVUODAMA 15 METŲ
GARANTUOJA GREITĄ IR VISIŠKĄ IŠGYDYMĄ.
PATARIMAI IR ANALIZAI V E L T U I
nuo 9 — 21. Sekmadieniais nuo 9 — 12 val.
PILNAS IŠGYDYMAS \$ 40, MOKANT \$ 5 SAVAITEL
Ekonomiški abonetai ratomis. Supranta lietuviškai.

L RIVADAVIA-3070 PLAZA ONCE

LIETUVON IR IŠ LIETUVOS

Pigiausiomis kainomis parduoda laivakortes

Compañia Maritima Belga

(LLOYD ROYAL S. A.)

L. N. ALEM 491

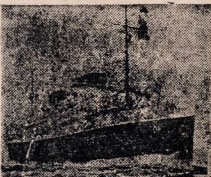
U. T. 31 - Retiro - 5274 ir 5275

BUENOS AIRES

Laivai išvyksta kas 15 dienų.

Laivokartės į Lietuvą 3 kl. \$ 325

Atsivietimui iš Lietuvos \$ 325

Dideli patogumai 3-je klasėje.
Susisiekimas traukiniais su visais Europos miestais.